

AES'S
Tuljaram Chaturchand College, Baramati
Department of Economics
Question Bank for
F.Y.B.Com. (Semester-I) 2019-20
Fundamentals of Banking [COMBF1105]

Q 1 Multiple Choice Questions:

1. Usury was not allowed in which religion?
A) Hinduism B) Christianity C) Buddhism D) Zoroastrianism
2. Which was the first bank in India?
A) Bank of Hindustan B) Bank of India C) Bank of Baroda D) Indian Overseas Bank
3. When was the first Presidency Bank established?
A) 1806 B) 1804 C) 1843 D) 1856
4. When was the Imperial Bank established?
A) 1891 B) 1921 C) 1935 D) 1911
5. Which commission suggested the creation of Reserve Bank of India?
A) Hilton Young Commission B) Simon Commission C) Cripps Commission D) None of the above
6. When was State Bank of India Established?
A) 1921 B) 1955 C) 1959 D) 1949
7. What is the name of the bank established by Department of Post?
A) Post Office Bank B) Indian Post Payment Bank C) Postal Bank of India
D) IPBP Bank
8. What is the formula of Credit Multiplier?
A) $k=1/r$ B) $M=1*r$ C) $CM=1/\text{Bank Rate}$ D) $k= 1/C$
9. Which of the following is a foreign bank?
A) Yes Bank B) HSBC Bank C) HDFC Bank D) ICICI Bank
10. Which of the following is NOT a Public Sector Bank?
A) Ratnakar Bank B) Indian Bank C) Bank of India D) Uco Bank
11. Full form of NEFT is
A) National Early Fund Transfer
B) National Emergency Fund Transfer
C) National Electronic Fund Transfer
D) New Electronic Financial Transaction
12. Full form of RTGS is

- A) Real Time Gross Settlement
  - B) Real Tourist Guidance Standards
  - C) Recurring Trail Gross Standards
  - D) Remittance Trailing Government Settlement
13. Full form of UPI is
- A) Universal Payment Interface
  - B) Unique Payment Interface
  - C) Union of Payments in India
  - D) Unified Payments Interface
14. The Reserve Bank of India **introduced KYC** guidelines for all banks in
- A) 1995   B) 1998   C)2002   D)2012
15. Which account is opened by businessmen or proprietors only?
- A) Savings A/c   B) Current Account   C) Jana Dhana Account   D) Recurring A/c
16. Full form of BHIM is
- A) Bharat International Instant Money
  - B) Bharatiya Hyper Money
  - C) Bharat Instant Money
  - D) Bharat Interface for Money
17. Demand Draft is a ----- instrument.
- A) Prepaid   B)Postpaid   C)Unpaid   D)Non-Financial
18. Who amongst the following is the Governor of RBI ?
- A) Raghuram Rajan   B) Shaktikanta Das   C) Urjit Patel   D) C. Rangarajan
19. Bank Rate is the rate of interest charged by
- A) Foreign Banks   B) Central Bank   C) Co-operative Banks   D) Non-Banking Companies.
20. Which of the following is important for sound functioning of banks?
- A. Safety   B. Liquidity   C. Profitability   D. All the above

Q 2 Answer in one or two lines.

1. Define Bank.
2. What are the primary functions of commercial bank?
3. When was the first bank in India established?
4. What do we call a Bank in Marathi?
5. What is the origin of the word Bank?
6. Which bank is known as the Role Model for other Central Banks?
7. Give names of any two public sector banks.
8. Give names of any two private sector banks.
9. Give names of any two foreign sector banks.
10. Give names of any two Co-operative banks.
11. When was the first Presidency Bank established?

12. What were the names of three Presidency Banks?
13. When was the Imperial Bank established?
14. Which commission suggested the creation of Reserve Bank of India?
15. When was State Bank of India Established?
16. Give any two names of associate banks of SBI.
17. In India, how many times the banks were nationalized and when?
18. What is a Scheduled Bank?
19. What is a Non-Scheduled Bank?
20. Mention the names of any two banks which are known as old private banks.
21. Mention the names of any two new private sector banks that got banking license after 1991.
22. Mention the names of banks that got banking license after 2010.
23. Mention any two general utility functions of banks.
24. Mention any two agency functions of banks.
25. What are the two main types of account holders?
26. What is a minor account?
27. What is a current account /
28. How many times saving account holders withdraw money from his account?
29. What do you understand from KYC?
30. What are no frill accounts?
31. What are Jan Dhan Yojana Accounts?
32. What is the purpose of opening a recurring account.
33. For what reasons an account is closed by bank?
34. What are the three fundamental principles of lending?
35. What do you mean by liquidity?
36. Who creates more money Central bank or Commercial banks?
37. What do you understand by the term Multiple Credit Creation/
38. What are the quantitative measures of credit control?
39. What is bank rate?
40. What are Open Market Operations?
41. What is a Balance Sheet?
42. Mention any two traditional methods of remittances.
43. Define a Cheque.
44. Give Definition of a Demand Draft.
45. What is the meaning of Truncation?
46. Mention any two means of remitting money internationally?
47. Give Full Form of RTGS.
48. Give full form of NEFT.
49. Give full form of SWIFT
50. Give full form of IMPS.
51. Give full form of UPI.
52. What is a Payment Gateway?

Q 3 Write Short Notes on:

1. Origin of the word Bank.

2. Presidency Banks.
3. Imperial Bank/State Bank of India.
4. Establishment of RBI.
5. Nationalization of Banks in India
6. Growth of Banking in British Period (Till 1947)
7. Growth of Banking after Independence.
8. Growth of Banking after Economic Reforms
9. Co-operative Banks
10. Reserve Bank of India
11. Foreign Banks
12. Scheduled and Non-Scheduled Banks
13. Primary Functions of Banks
14. Agency Functions of Banks
15. General Utility Functions of Banks
16. Individual Account Holders
17. Institutional Account Holders
18. Minor's Account
19. Pardanashin Women
20. Illiterate Persons Account
21. Hindu Undivided Family (HUF) Account
22. Current Account
23. Savings Account.
24. Recurring Account.
25. Fixed Deposit Account
26. NRI Account
27. KYC Norms.
28. No Frill Accounts/ Jana Dhan Yojana Accounts.
29. Financial Inclusion.
30. Transfer of Accounts
31. Closure of Accounts
32. Fundamental Principles of Lending
33. Liquidity vs. Profitability
34. Auxiliary or Secondary Principles of Lending
35. Multiple Credit Creation Procedure
36. Pre-requisites for Multiple Credit Creation.
37. Limitations of Multiple Credit Creation.
38. Credit Side of Balance Sheet of a Bank.
39. Debit Side of Balance Sheet of a Bank.
40. Demand Draft
41. Cheque
42. Truncation of a Cheque
43. Difference Between a Cheque and Demand Draft
44. NEFT
45. RTGS
46. Payment Gateway
47. Immediate Payment Service
48. Universal Payment Interface

49. BHIM
50. SWIFT

Q 4 Write Short Answer on:

1. Discuss the origin of Banking.
2. Elaborate the Origin of Banking in India.
3. Explain the evolution of Presidency Banks.
4. Explain the evolution of State Bank of India.
5. Elaborate the Origin of Reserve Bank of India.
6. Discuss the nationalization of Banks in India.
7. What are the General Utility Function of Banks?
8. What are the Agency Function of Banks?
9. What are the various types of Bank accounts?
10. What is the procedure of Opening a Savings Bank Account?
11. What is the procedure of Opening a Current Account?
12. What are the difference between Savings and Current Account?
13. What is the procedure of opening and operating a Recurring Deposit Account?
14. What are the KYC Norms?
15. What are the reasons and procedure for transfer of accounts?
16. What are reasons for which an Account is closed?
17. What is the conflict between Liquidity and Profitability?
18. What are the basic principles of Banking?
19. What are secondary or auxiliary principles of lending?
20. Explain the process of Multiple Credit Creation by Commercial Banks.
21. What are the limitations on Process of Multiple Credit Creation?
22. Explain the Traditional Instruments of Remittances.
23. What are the Modern Methods of Remittances?
24. Explain the working of SWIFT mechanism?
25. What is the need of Financial Inclusion in India? Discuss about the existing and new ways of Financial Inclusion?

Q 5 Write the answers of following questions in detail:

1. Discuss the evolution of Banks in India during British Period.
2. Explain the evolution of Banks in India after Independence.
3. Elaborate the Structure of Banks in India.
4. Explain the primary and secondary functions of banks in detail.
5. What are the types of Bank Account Holders? Explain in detail.
6. What are the reasons and procedure for transfer and closure of accounts?
7. Explain the Principles of Banking in detail.
8. How do commercial banks create credit money? Explain the procedure of Multiple Credit Creation by Banks and its limitations.
9. Explain the details of Balance Sheet of Banks.
10. What are traditional instruments of Remittances?
11. Elaborate the working of Electronic Fund Transfer Mechanism in India.

अनेकांत एज्युकेशन सोसायटीचे,
तुळजाराम चतुरचंद महाविद्यालय, बारामती.

(स्वायत्त)

प्रश्नसंच

एफ वाय बी कॉम .(सत्र पहिले)

बँक व्यवसायाची मूलभूत तत्वे

Q 1 बहुपर्यायी प्रश्न.

1. कोणत्या धर्मांमध्ये व्याज घेतले जात नाही.

1) हिंदू 2) ख्रिश्चन 3) बौद्ध 4) ज्यु

2. भारतातील पहिली बँक कोणती .

1) बँक ऑफ हिंदुस्थान 2) बँक ऑफ इंडिया 3) बँक ऑफ बडोदा 4) इंडियन व्हर्सेस बँक

3. पहिल्या प्रेसिडेन्सी बँकेची स्थापना केव्हा झाली?

1) 1806 2) 1804 3) 1843 4) 1856

4. इम्पीरियल बँकेची स्थापना केव्हा झाली?

1) 1891 2) 1921 3) 1935 4) 1911

5. रिझर्व बँक स्थापन करण्याची सूचना कोणत्या आयोगाने दिले ?

1) हिल्टन यंग आयोग 2) सायमन आयोग 3) क्रिप्स आयोग 4) यापैकी नाही

6. भारतीय स्टेट बँकेची स्थापना केव्हा झाली ?

1) 1919 2) 1955 3) 1959 4) 1949

7. टपाल खात्याने स्थापन केलेल्या बँकेचे नाव काय आहे?

1) पोस्ट ऑफिस बँक 2) इंडियन पोस्ट पेमेंट बँक 3) पोस्टल बँक ऑफ इंडिया 4) आय .पी. बी.पी बँक

8. पतगुणक चे सूत्र काय आहे ?

1) $k=1/r$ 2) $m=1*r$ 3) $cm=1$ 4) $k=1/c$

9. खालीलपैकी परकीय बँक कोणती आहे?

1) येस बँक 2) एच.एस.बी.सी बँक 3) एचडीएफसी बँक 4) आय सी आय सी आय बँक

10. खालीलपैकी कोणती बँक सार्वजनिक क्षेत्रातील नाही?

1) रत्नाकर बँक 2) इंडियन बँक 3) बँक ऑफ इंडिया 4) यूको बँक

11. NEFT बँक पूर्ण रूप द्या.

1) नॅशनल अर्ली फंड ट्रान्सफर 2) नॅशनल इमर्जन्सी फंड ट्रान्सफर 3) नॅशनल इलेक्ट्रॉनिक फंड ट्रान्सफर

4) न्यू इलेक्ट्रॉनिक फायनान्शियल ट्रांजेक्शन.

12. आरटीजीएस चे पूर्ण रूप.

1) रियल टाइम ग्रॉस सेटलमेंट 2) रियल टुरिस्ट गायडंस स्टँडर्ड 3) रिपेरिंग ग्रॉस स्टँडर्डस 4) रेमितन्स ट्रेल्लिंग गव्हर्मेंट सेटलमेंट

13. UPI पूर्ण रूप.

1) युनिव्हर्सल पेमेंट इंटरफेस 2) युनिक पेमेंट इंटरफेस 3) युनियन ऑफ पेमेंट ऑफ इंडिया 4) यूनिफाईड पेमेंट इंटरफेस

14. भारतीय रिझर्व बँकेने बँकांसाठी केव्हापासून केवायसी बाबत मार्गदर्शक सूचना केल्या.

1) 1995 2) 1998 3) 2002 4) 2012

15. व्यावसायिक कोणत्या प्रकारचे खाते उघडू शकतात.

1) बचत खाते 2) चालू खाते 3) जनधन खाते 4) आवर्ती खाते

16. भीम चे पूर्ण रूप.

1) इंटरनॅशनल इन्स्टंट मनी 2) भारत इंटरनॅशनल इन्स्टंट मनी 3) भारतीय हायपर मनी 4) भारत इंटरफेस फॉर मनी.

17. मागणी धनादेश.....प्रकारचे साधन आहे.
 1) प्रीपेड 2) पोस्टपेड 3) नाचुकता 4) गैर आर्थिक
18. खालीलपैकी रिझर्व बँकेचे सध्याचे गव्हर्नर कोण आहेत?
 1) रघुराम राजन 2) श्रीकांत दास 3) उर्जित पटेल 4) रंगराजन
19. बँक दर हा कोणातर्फे आकारला जाणारा दर आहे .
 1) बविदेशी बँका 2) मध्यवर्ती बँक 3) सहकारी बँक 4) बँकेत्तर वित्तीय संस्था
20. बँकांच्या कामकाजासाठी खालिल पैकी कोणते महत्वाचे आहे.
 1) सुरक्षितता 2) तरलता 3) नफा 4) या पौकी सर्व

Q 2 खालील प्रश्नांची एका वाक्यात उत्तरे लिहा.

1. बँकेची व्याख्या.
2. व्यापारी बँकेची प्राथमिक कार्य कोणती आहेत?
3. भारताची पहिली बँक कधी स्थापन झाली?
4. आपण मराठी मध्ये बँकेस काय म्हणतो?
5. बँक या शब्दाचा मूळ उगम काय आहे?
6. कोणती केन्द्रीय बँक आदर्श बँक म्हणून ओळखली जाते?
7. सार्वजनिक क्षेत्रातील कोणत्याही दोन बँकांची नावे लिहा..
8. खाजगी क्षेत्रातील कोणत्याही दोन बँकांची नावे लिहा.
9. विदेशी क्षेत्रातील कोणत्याही दोन बँकांची नावे द्या.
10. सहकारी क्षेत्रातील कोणत्याही दोन बँकांची नावे द्या.
11. पहिल्या प्रेसिडेन्सी बँकेची स्थापना केव्हा झाली?
12. तिन्ही प्रेसिडेन्सी बँकेची नावे काय आहेत?
13. इम्पीरियल बँकेची स्थापना कधी झाली ?
14. कोणत्या आयोगाने रिझर्व बँक स्थापण्याची सूचना केली?
15. भारतीय स्टेट बँकेची स्थापना केव्हा झाली.
16. भारतीय स्टेट बँकेच्या कोणत्याही दोन सहयोगी बँका सांगा.
17. भारतात किती वेळा बँकांचे राष्ट्रीयीकरण झाले आणि ते केव्हा झाले?
18. अनुसूचित बँक म्हणजे काय?
19. बिगर अनुसूचित बँक म्हणजे काय?
20. कोणत्याही जुन्या दोन बँकांची नावे सांगा.
21. 1991 नंतर खाजगी क्षेत्रामध्ये बँक स्थापन करण्याची परवानगी मिळालेल्या कोणत्याही दोन बँकांची नावे सांगा
22. 2010 नंतर बँक स्थापन करण्याचा परवाना मिळालेल्या कोणत्याही दोन बँकांची नावे सांगा.
23. बँकेच्या कोणत्याही दोन सामान्य उपयोगिता सेवा सांगा?
24. बँकांची कोणतीही दोन प्रातिनिधिक कार्य सांगा?
25. खातेदाराचे प्रमुख दोन प्रकार कोणते आहेत?
26. अज्ञाताचे खाते म्हणजे काय?
27. चालू खाते म्हणजे काय?
28. बचत खाते धारकाला त्याच्या खात्यातून किती वेळा पैसे काढता येतात?
29. केवायसी कडून तुम्हाला काय समजते?
30. No frills खाती म्हणजे काय?
31. जनधन योजना म्हणजे काय?
32. आवर्ती खाते उघडं यामागील हेतू काय असतो?
33. बँक कोणत्या कारणाने खाते बंद करते?
34. कर्ज देण्याची तीन मूलभूत तत्वे कोणती आहेत?

35. तरलता म्हणजे काय?
36. मध्यवर्ती बँक किंवा व्यापारी बँक यापैकी पत पैसा कोण निर्माण करते?
37. आपल्याला बहु गुणीत पतनिर्मिती या शब्दात द्वारे काय समजले आहे.
38. पतनियंत्रणाचे संख्यात्मक उपाय कोणते आहेत?
39. बँक दर म्हणजे काय?
40. खुल्या बाजारातील कर्ज रोख्यांचे व्यवहार म्हणजे काय म्हणजे काय?
41. ताळेबंद म्हणजे काय?
42. पैसा पाठवण्याच्या कोणत्याही दोन पारंपरिक पद्धती सांगा?
43. धनादेशाची व्याख्या द्या.
44. मागणी धनाकर्ष याची व्याख्या द्या.
45. व्यवहाराचा अर्थ सांगा.
46. आंतरराष्ट्रीय स्तरावर पैसे पाठवण्याची कोणती ही दोन साधने सांगा.
47. RTGS चे पूर्ण रूप द्या.
48. NEFT चे पूर्ण रूप द्या.
49. SWIFT चे पूर्ण रूप द्या.
50. IMPS चे पूर्ण रूप द्या.
51. UPI चे पूर्ण रूप द्या.
52. पेमेंट गेटवे चे पूर्ण रूप द्या.

Q 3 टिपा लिहा

1. बँक या शब्दाचा उगम.
2. प्रेसिडेन्सी बँक बँक
3. भारतीय स्टेट बँक.
4. रिझर्व बँकेची स्थापना.
5. भारतातील राष्ट्रीयकृत बँका.
6. ब्रिटिश काळातील बँक व्यवसायाची वृद्धी.
7. स्वातंत्र्य उत्तर काळातील बँक व्यवसायाची वृद्धी.
8. आर्थिक सुधारणा नंतर बँक व्यवसायाची वृद्धी
9. सहकारी बँका.
10. रिझर्व बँक ऑफ इंडिया.
11. विदेशी बँका.
12. अनुसूचित आणि बिगर अनुसूचित बँका.
13. बँकेची प्राथमिक कार्य.
14. बँकेची प्रतिनिधी कार्य.
15. बँकेची सामान्य उपयुक्त कार्य.
16. वैयक्तिक खातेदार.
17. संस्थात्मक खातेदार.
18. अल्पवयीन खातेदार.
19. पारदनशील महिला
20. निरक्षर व्यक्तीचे खाते.
21. हिंदू विभक्त कुटुंबाचे खाते.
22. चालू खाते.
23. बचत खाते.
24. मुदत ठेव खाते.
25. अनिवासी खाते.
26. केवायसी नियम .

27. जनधन योजना खाते.
28. आर्थिक समावेशन.
29. खात्याचे हस्तांतरण.
30. खाते बंद करणे.
31. कर्ज देण्याची मूलभूत तत्त्वे.
32. तरलता विरुद्ध नफा.
33. कर्ज देण्याची सहाय्यक किंवा नियम तत्त्वे.
34. बहुगुणीत पतनिर्मितीची प्रक्रिया.
35. बहुगुणीत पतनिर्मितीसाठी पूर्व आवश्यकता.
36. बहुगुणीत पतनिर्मिती वरील मर्यादा.
37. बँकेच्या ताळेबंद पत्रकाची ठेव बाजू.
38. बँकेच्या ताळेबंद पत्रकाची देणे बाजू.
39. मागणी धनाकर्ष.
40. धनादेश.
41. धनादेशाचे व्यवहार
42. मागणी धनाकर्ष व धनादेशातील फरक
43. NEFT
44. आर टी जी एस.
45. पेमेंट गेटवे.
46. त्वरित भरणा सेवा.
47. युनिव्हर्सल पेमेंट इंटरफेस.
48. भीम.
49. स्विफ्ट.

Q 4 थोडक्यात उत्तरे लिहा

1. बँक व्यवसायाची उत्क्रांती यावर चर्चा करा.
2. भारतातील बँक व्यवसायाची उत्क्रांती स्पष्ट करा.
3. प्रेसिडेन्सी बँकांची उत्क्रांती स्पष्ट करा.
4. भारतीय स्टेट बँकेची उत्क्रांती स्पष्ट करा.
5. भारतीय रिझर्व बँकेच्या उदय यावर चर्चा करा.
6. भारतातील बँकांच्या राष्ट्रीय करण्याची चर्चा करा.
7. बँकांची सामान्य कार्य कोणती आहेत?
8. बँकेचे प्रतिनिधी कार्य कोणते आहे?
9. बँक खात्याचे विविध प्रकार कोणते आहेत?
10. चालू खाते उघडण्याचे उघडण्याची प्रक्रिया स्पष्ट करा.
11. बचत खाते उघडण्याची प्रक्रिया स्पष्ट करा
12. चालू खाते आणि बचत खाते मधील फरक स्पष्ट करा.
13. आवर्ती ठेव खाते उघडण्याची व चालवण्याची प्रक्रिया स्पष्ट करा.
14. केवायसी चे निकष काय आहेत?
15. खात्याच्या हस्तांतरणाची कारणे व प्रक्रिया स्पष्ट करा.
16. खाते बंद करण्याची प्रक्रिया स्पष्ट करा.
17. रोखता आणि नफा यांच्यातील संघर्ष स्पष्ट करा.
18. बँक व्यवसायाची मूलभूत तत्त्वे कोणती आहेत?
19. कर्ज देण्याची दुय्यम तत्त्वे कोणती आहेत?
20. व्यापारी बँकांची पतनिर्मिती प्रक्रिया स्पष्ट करा.
21. व्यापारी बँकांच्या पतनिर्मिती प्रक्रियेवरील मर्यादा स्पष्ट करा.

22. पारंपरिक पैसे पाठवण्याची साधने स्पष्ट करा.

24. आधुनिक पैसे पाठवण्याच्या पद्धती कोणत्या आहेत?

25. स्विफ्ट कामाची यंत्रणा स्पष्ट करा.

25. भारतात आर्थिक समावेशनाची गरज काय आहे? आर्थिक समावेशनाची विद्यमान व नवीन गरज काय आहे चर्चा करा?

Q 5 खालील प्रश्नांची उत्तरे सविस्तर स्पष्ट करा

1. ब्रिटिश कालखंडातील भारतीय बँकांच्या उत्क्रांती बाबत चर्चा करा.

2. स्वातंत्र्य नंतर भारतातील बँक व्यवसायाची उत्क्रांती स्पष्ट करा.

3. भारतातील बँकांची रचना स्पष्ट करा.

4. बँकांची प्राथमिक व दुय्यम कार्य स्पष्ट करा.

5. बँक खाते धारकाचे प्रकार सविस्तर स्पष्ट करा.

6. बँक खाते हस्तांतर व बंद करण्याची कार्यपद्धती स्पष्ट करा.

7. बँक तत्वाची सविस्तर स्पष्ट करा.

8. व्यापारी बँका पतपैशाची निर्मिती कशी करतात? पतपैसा निर्माण करण्याची कार्यपद्धती व मर्यादा स्पष्ट करा.

9. बँक ताळेबंद पत्रक सविस्तर स्पष्ट करा.

10. पैसे पाठवण्याची बँकांची पारंपारिक साधने स्पष्ट करा.

11. भारतातील इलेक्ट्रॉनिक फंड ट्रान्सफर चे काम सविस्तर स्पष्ट करा..